

Bureau Kabinetsformatie
t.a.v. dhr J.W. Remkes
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp: Regeerakkoord

Datum: 8 september 2021

Contactpersoon: Eva Rovers - namens de coalitie Burgerberaad Klimaat & Milieu

Contactgegevens : [y/a Anfieldroad 89, 1098 WB Amsterdam](#)

Website: www.burgerberaadklimaat.nu/manifest

Geachte meneer Remkes,

Met veel optimisme namen wij kennis van uw aanstelling als informateur, waarmee wij u allereerst van harte willen feliciteren. Namens de [coalitie Burgerberaad Klimaat & Milieu](#) willen wij met deze brief een lans breken voor een nationaal Burgerforum Klimaat en Milieu. Het IPCC dringt in de meest sterke bewoordingen aan om klimaatverandering zeer serieus te nemen: alleen snelle en drastische maatregelen kunnen het leven op aarde draaglijk houden. Of zoals Frans Timmermans het onlangs formuleerde: "Alleen als we nu daadkrachtig handelen kunnen we voorkomen dat onze kinderen oorlog gaan voeren om water en voedsel."

Daarom stellen we voor om de volgende zinnen in het regeerakkoord op te nemen:

In 2021 start een nationaal Burgerforum Klimaat & Milieu bestaande uit minimaal 150 gelote burgers, die een dwarsdoorsnede vormen van de bevolking. Dit burgerforum krijgt een serieus mandaat om maatregelen voor te stellen die de klimaat- en ecologische crisis tegengaan. Het parlement zal de voorstellen bespreken en alleen onder vooraf gestelde voorwaarden mogen verwerpen. Ook vindt een publiekscampagne plaats over dit burgerforum die ervoor zorgt dat de samenleving de kans krijgt mee te denken.

Zoals u ook door uw werk voor de staatscommissie Parlementair Stelsel weet, is een burgerforum een verbindend democratisch instrument dat burgers op een serieuze manier betreft bij politieke besluitvorming. Een gelote groep inwoners die een afspiegeling vormt van de bevolking, buigt zich over een maatschappelijk probleem en krijgt de tijd om zich te informeren, onderling te overleggen en oplossingen te formuleren. Zodoende boren burgerfora de kennis, ervaring en het probleemoplossend vermogen van de samenleving aan. Dat leidt tot toereikend beleid dat sneller ontwikkeld wordt en beter aansluit bij de samenleving.

De heer Tjeenk Willink noemde in zijn formatieverslag al het klimaatprobleem als een van de centrale vraagstukken voor een nieuwe regering. Hij raadde bovendien aan om het vertrouwen tussen burger en overheid mede te herstellen door burgerinitiatieven een serieuze kans te geven, waarbij duidelijkheid over de verwachtingen over en weer essentieel zijn. Zo kan het sociaal contract tussen burgers en overheid vernieuwd en versterkt worden, ongeacht de politieke verhoudingen.

Momenteel staan klimaat en samenleving echter op gespannen voet.

Eenzijds bestaat de noodzaak om ambitieuzer klimaatbeleid te formuleren en maakt [volgens het SCP](#) ruim driekwart van de Nederlanders zich zorgen over het klimaat. Ook het rapport [Bestemming Parijs](#) van de Commissie - van Geest onderstreept dat op korte termijn ambitieus beleid noodzakelijk is. Uitstel zorgt slechts voor nog hogere, nog moeilijker haalbare eisen en dus duurdere oplossingen.

Anderzijds stelt de Commissie-van Geest ook dat dit ambitieuze beleid rekening moet houden met maatschappelijke weerstand. Dat zien we al: ondanks de zorgen om het klimaat, is er groeiend verzet tegen concrete klimaatmaatregelen, vooral daar waar inwoners het gevoel hebben dat deze maatregelen top-down opgelegd worden.

Precies daarom is van het van belang om dat ambitieuze klimaatbeleid *samen met de samenleving* te ontwikkelen. Succesvol klimaatbeleid vereist tenslotte actieve en brede betrokkenheid van burgers.

Het besef dat burgers op een serieuze manier betrokken moeten worden bij de grote vragen van deze tijd, in het bijzonder bij het klimaatbeleid, groeit ook binnen politieke partijen. Een zeer ruime meerderheid in de Tweede Kamer stemde in met de motie van het CDA-Kamerlid Mulder om onderzoek te laten doen naar de mogelijkheden van burgerfora. Zowel CDA, D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren, Volt en Bij1 namen het burgerforum op in hun verkiezingsprogramma. De andere partijen spraken zich dan niet expliciet uit voor een burgerforum, maar wel - ieder in eigen bewoordingen - voor meer zeggenschap van burgers.

De commissie-Brenninkmeijer die het onderzoek n.a.v. de motie-Mulder uitvoerde, concludeert dat burgerfora een bruikbaar instrument zijn om inwoners beter te betrekken bij de vorming en uitvoering van klimaatbeleid, mits bepaalde randvoorwaarden in acht worden genomen. Zo is het politiek 'commitment' van belang en moet een burgerforum vroeg in het proces worden ingezet - als er nog wat te kiezen is - en dus niet om draagvlak te scheppen voor bestaand beleid. De commissie baseerde zich hiervoor onder meer op het omvangrijke rapport dat de OESO afgelopen jaar publiceerde: [Innovative Citizen Participation and New Democratic Institutions. Catching the Deliberative Wave.](#)

Vanuit de Ministeries van [EZK en BZK](#) is duidelijk gemaakt dat er geen belemmeringen zijn voor een burgerforum over het klimaatbeleid, en dat het, mits goed georganiseerd, een welkome toevoeging aan ons democratisch systeem is.

De tijd is dan ook rijp voor een **Burgerforum Klimaat & Milieu**. Veel landen gingen ons al voor, van Ierland tot Duitsland en van Denemarken tot Frankrijk. Nu is het zaak van die ervaringen te leren en het ook in Nederland werkelijkheid te laten worden. Een Burgerforum Klimaat & Milieu draagt bij aan de gewenste nieuwe bestuurscultuur, aan groter vertrouwen tussen politiek en burgers, en uiteraard aan de aanpak van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies. Vandaar onze oproep om bovengenoemde zinnen in het regeerakkoord op te nemen.

Gezien de urgentie en actualiteit van het onderwerp, zouden wij hierover graag met u in gesprek gaan om een en ander nader toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

Namens de coalitie Burgerberaad Klimaat & Milieu*

Eva Rovers, [Bureau Burgerberaad](#)

Louise Boelens, de [TransitieMotor](#)

Haiko Meelis, [Extinction Rebellion](#)

* Eerder dit jaar hebben wij een [manifest](#) gelanceerd voor een Burgerberaad Klimaat & Milieu, dat inmiddels is ondertekend door duizenden mensen en meer dan 60 organisaties, waaronder Oxfam NOVIB, Urgenda, de Groene Kerken, het Dutch Research Institute for Transitions (Erasmus Universiteit), Meer Democratie, MVO Nederland, Grootouders voor het klimaat, Springtij, SDG Nederland en het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve Bewoners.